

KOOL EN GEIT

Een tweede voorbeeld van gedrag van bewoners van de Randstad betreft de woonvoorkeuren. De diverse nota's maken niet erg duidelijk in hoeverre men nieuwe stedelijke ontwikkelingen wenst te concentreren in de grote en middelgrote steden en daarbuiten. Hoewel ook sprake is van de vorming van dorpsmilieus is het de vraag hoeveel dat er zouden moeten worden en waar ze komen te liggen. Dit is belangrijk omdat in de Randstad een grote vraag naar dit type milieus bestaat en het honoreren van die vraag niet mogelijk lijkt zonder offers. Je zou kunnen pleiten dat het nodig is voor een economisch sterke Randstad delen van het Groene Hart op te offeren om daar aantrekkelijke woonmogelijkheden te realiseren. Dit, als maatregel om een uitstroom van welvarende randstedelingen naar Gelderland

en Noord-Brabant tegen te gaan. Van een dergelijke keuze is bij de Deltametropool echter geen sprake: het Groene Hart blijft volledig gehandhaafd en het wateroppervlak wordt drastisch vergroot. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat in dit opzicht kool en geit gespaard worden. Gezien de andere uitgangspunten van de Deltametropool (onder andere het onderling verbinden van alle stedelijke gebieden met hoogwaardig openbaar vervoer) hou ik het erop dat ten opzichte van de huidige planningspraktijk een zekere mate van concentratie in de steden wordt beoogd. In dat geval ontstaat het probleem dat die prioriteit door de meerderheid van de bewoners anders wordt gelegd. Of we dat nu leuk vinden of niet, er is nog steeds een meerderheid van de bevolking die een rustig suburbaan milieu zoekt en als dat niet (of onvoldoende) in de Randstad kan worden gevonden, zoekt men het

daarbuiten. Weliswaar is er ook behoefte aan hoogstedelijke woonmilieus, maar die vraag is kleiner.

De kernvraag is: wil de bevolking een versterking van de stedelijke concentratie in het westen van het land of is het huidige patroon meer in overeenstemming met de voorkeuren? Als het vestigings- en verplaatsingsgedrag van de Nederlanders als uitgangspunt wordt genomen ontkomt men er niet aan te constateren dat die voorkeuren niet passen bij een metropolitaan karakter van de Randstad. Dan rest dus de vraag: hoe realiseer je een metropool als de bewoners niet willen?

* Anton Brand werkt bij de provincie Noord-Holland als onderzoeker. Hij hoopt eind 2000 te promoveren aan de Universiteit van Amsterdam op een proefschrift over het 'stedelijk veld'.

Visie

De visie van Pim Berculo, werkzaam bij de Kamer van Koophandel van Utrecht en voorstander van de Deltametropool.

Veel discussies over de inrichting van de Randstad hebben in de afgelopen jaren een digitaal karakter gekregen: geen sprietje groen in het Groene Hart veranderen of het volledig verstedelijken; de auto of het openbaar vervoer; onbeperkte economische groei in de Randstad of het volledig verplaatsen daarvan naar elders; het ontwikkelen van nieuwe recreatiemogelijkheden of ruimte voor natuur en landschap. Zulke digitale discussies kunnen moeilijk leiden tot breed gedragen inrichtings- en ontwikkelingsplannen voor de Randstad. Procedures duren eindeloos, investeringen blijven achter en we anticiperen niet echt op de toekomst.

Natuurlijk willen Kamers van Koophandel, en dus ook de Utrechtse, graag economische ontwikkelingen bevorderen, maar niet tot elke prijs. Sterker nog: de economische dynamiek van de Randstad is gebaseerd op een grote variëteit aan functies in dit gebied waarbij leef-

Deltametropool rekent af met digitale discussies

baar wonen, het vermijden van onnodige automobiliteit, waardevolle natuurgebieden en landschappelijk goed ingepaste recreatiemogelijkheden allen bijdragen aan het vestigingsklimaat en daarmee de groeikracht van de Randstad. Economische ontwikkeling is, mits goed ingepast, ook een financiële drager voor landschappelijke en recreatieve ontwikkeling en voor een leefbaarder woonomgeving. Digitaal denken staat goed afgewogen beslissingen over de ruimtelijke inrichting van de Randstad in de weg.

De op 5 februari jongstleden opgerichte vereniging Deltametropool is een verfrissend initiatief om de digitale discussie te doorbreken. Daartoe is Deltametropool niet alleen een structuur, een vereniging, maar vooral een nieuwe wijze van denken. De vereniging Deltametropool ziet de Randstad niet als een conglomeraat van dichtbevolkte stadsgewesten die zich slechts ten koste van waardevol gebied kunnen uitbreiden, maar als een, vergeleken met het buitenland, zeer ruim uit-eengebouwde metropool met zeer gevarieerde mogelijkheden voor de ontwikkeling van de verschillende functies, waarvan economische ontwikkeling er één is. Dat is een verfrissende kijk op de Randstad die dwingt tot afstand nemen van vaak dogmatisch geworden stellingnames. En dat dwingt dan weer tot naar elkaar luisteren en bekijken waar en hoe de ruimtelijke wensen vanuit verschillende invalshoeken het beste kunnen worden gehonoreerd. Daarmee is Deltametropool niet alleen een manier van denken over de Randstad, maar ook een belangrijk platform voor onderzoek en overleg.

Twaalf deelnemende gemeenten, vier Kamers

van Koophandel, een land- en tuinbouworganisatie, natuurbeschermingsorganisaties, waterschappen, regionale werkgeversverenigingen en woningcoöperaties vormen als lid van de Vereniging Deltametropool tezamen een breed overlegplatform om creatief nieuwe inrichtingsvoorstellen voor de Randstad te bespreken.

Voor het bedrijfsleven belangrijke thema's, zoals dynamiek van de 'mainports', de economische functie van de netwerksteden in de Randstad en hun onderlinge samenhang, de relaties met arbeidsmarkt en woningmarkt, het belang van natuur en recreatie, en tenslotte het vraagstuk van de bereikbaarheid van dit alles, kunnen vanuit een nieuwe invalshoek en naar verwachting met een nieuw elan worden besproken. Daarbij is de kans op goed afgewogen en daardoor succesvolle besluiten en een voortvarende uitvoering aanzienlijk groter dan voorheen. Een forse ambitie en hoge verwachtingen, dat zeker, maar de huidige discussie over de inrichting van de Randstad heeft een veel te dogmatisch karakter gekregen waardoor noodzakelijke beslissingen niet worden genomen of de uitvoering van genomen beslissingen steeds weer op zich laat wachten.

Ik hoop en verwacht dat via de nieuwe aanpak van de Vereniging Deltametropool een nieuw zicht ontstaat op de samenhang tussen leefbaar wonen, natuur, recreatie, economische ontwikkeling en mobiliteit. De Kamers van Koophandel in de Randstad hebben met hun nota 'Doorstart voor de Randstad' laten zien graag constructief te willen meedenken over de toekomstige ontwikkelingen in de Randstad. De Vereniging Deltametropool is een uitstekend kader om op een nieuwe manier naar oude problemen te kijken.